

6-1-1984

รายงานสัตว์ป่วย : ท้องนอกมดลูกในโคนม

ชเนศร ทิพยรักษ์

พิภพ จาริกภกร

เกียรติศักดิ์ ศิริแสงเลิศ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjvm>

Part of the [Veterinary Medicine Commons](#)

Recommended Citation

ทิพยรักษ์, ชเนศร; จาริกภกร, พิภพ; and ศิริแสงเลิศ, เกียรติศักดิ์ (1984) "รายงานสัตว์ป่วย : ท้องนอกมดลูกในโคนม," *The Thai Journal of Veterinary Medicine*: Vol. 14: Iss. 2, Article 9.

DOI: <https://doi.org/10.56808/2985-1130.1381>

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjvm/vol14/iss2/9>

This Report is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in The Thai Journal of Veterinary Medicine by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ท้องนอกมดลูกในโคนม: รายงานสัตว์ป่วย

ธเนศ ทิพย์รักษ์ สพ.บ.*

พิภพ จาริกภากร สพ.บ.**

เกรียงศักดิ์ ศรีแสงเลิศ สพ.บ.***

บทย่อ

แม่โคนมในฟาร์มเกษตรกรรมผู้เลี้ยงโคนมบริเวณมวกเหล็ก ได้ตั้งท้องนอกมดลูกขึ้น โดยเป็นลูกโคตัวผู้ น้ำหนักประมาณ 30 กก. แต่ตายก่อนหน้าเปิดผ่าช่องท้องช่วยเหลือ แม่โคปกติและมดลูกเข้าอู่ปกติดีขณะตรวจเมื่อครบ 50 วัน

ประวัติและอาการ

แม่โคหมายเลข 13-101040-25200706 ในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม บริเวณมวกเหล็ก กำหนดคลอดลูก 21 มิ.ย. 2520 แต่ยังไม่มีอาการที่จะคลอดลูกให้ปรากฏ ต่อมาวันที่ 27 มิ.ย. แม่โคมีอาการซึม ไม่กินหญ้าและอาหาร น้ำมูกน้ำลายไหล แม่โคได้รับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ (ออกซีเตตราไซคลีน) ติดต่อกัน 2 วัน อาการดีขึ้น ต่อมาในวันที่ 5 ก.ค. ซึ่งเลยกำหนดคลอดมา 14 วัน แม่โคแสดงอาการเบ่งท้องอุจจาระออกน้อยและเหม็นมาก มีของเหลวสีแดงคล้ำๆ ไหลออกจากช่องคลอด บริเวณโคนหางหย่อนตัว ligament บริเวณ croup หย่อนตัวเต็มที่ จากการสังเกตทางทวารหนักพบว่า ปีกมดลูกด้านซ้ายมี

* ภาควิชาสัตวศาสตร์ ภาควิชาสัตวบาลและวิทยาการสืบพันธุ์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) มวกเหล็ก สระบุรี

บริษัท เมอร์ค จำกัด (ประเทศไทย) จำกัด

ของเหลวอยู่เต่งและขยายใหญ่เช่นเดียวกับโคทองแก่ แต่ไม่พบตัวลูกอยู่ในมดลูก ชั้นแรกนี้ได้วินิจฉัยว่าลูกอาจจะตายแล้ว แต่เนื่องจากคลำไม่พบตัวลูก จึงได้ให้แม่โคนอนลงกับพื้น และล้างตรวจทางทวารหนักอีกครั้งก็ยังไม่พบตัวลูก เมื่อใช้ไม้สอดเข้าไปที่ท้องบริเวณหน้าเต้านม และยกหมุนใต้ท้องขึ้นพร้อมกับล้างตรวจทางทวารหนักยังไม่พบ ขณะนั้นปากมดลูกยังไม่เปิดกว้าง มีช่องเพียงเล็กน้อยที่ให้ของเหลวไหลออกมาจากมดลูกได้ ดังนั้นจึงตัดสินใจเปิดผ่าช่องท้องเพื่อตรวจ

การรักษาและแก้ไข

เปิดผ่าช่องท้องที่ส่วาปด้านซ้ายในท่ายืน โดยควบคุมโคด้วย Xylazine¹ 20 มก. เข้าหลอดเลือดดำ ทำ paravertebral nerve block ด้วย lidocaine HCl² 60 มล. และทำ epidural anesthesia ที่โคนหางด้วย lidocaine HCl 5 มล.

พบลูกโคเพศผู้ ตายแล้วในสภาพล้มบูรณ์ น้ำหนักประมาณ 30 กก. ถูกห่อหุ้มอยู่ใน fetal membrane ทอดตัวอยู่ที่พื้นช่องท้อง โดย fetal membrane ยึดเกาะติดกับ peritoneum และผนังปีกมดลูกด้านซ้าย นำลูกโคและรกออก เย็บปิดแผลด้วย chromic catgut เบอร์ 3 และไหมเบอร์ 3 ให้ Oxytocin 50 ยูนิต เข้ากล้ามเนื้อ ให้เพนซิลลิน - สเตรปโตมัยซิน วันละ 4 ล้านยูนิตติดต่อกัน 4 วัน แม่โคปลอดภัยและเป็นปกติหลังการผ่าตัด มดลูกเป็นปกติขณะตรวจเมื่อ 23 ส.ค. 2520

1-Rompun 2% Bayer, Vetchem (Korea), Ltd, Korea.

2-Leostesin 2% Leo Pharmaceutical Products, Ballerup, Denmark.

Summary

Extrauterine Pregnancy in Dairy Cow : A Case Report

Thanasorn Thipayarak D.V.M.

Pipob Jarikpakorn D.V.M.

Kriangsak Sirisanglert D.V.M.

A dairy cow had an extrauterine pregnancy of a male calf lying on the floor of abdominal cavity. The fetal membrane attached to peritoneum and outer wall of the left uterine horn. The fetus, of 30 kg weight, was dead before the laparotomy took place.